

Mere end blot undervisning

Systematisk teamtræning, udvikling af de kliniske vejledninger og kvalitetssikring af arbejdsgangene spiller tæt sammen i Obstetrisk Kliniks nye koncept

Alle cirka 130 jordemødre, sygehjælpere, SoSu-assistenters og vagtbærende læger tilknyttet fødegangen og fødeklinikken i Obstetrisk Klinik i Juliane Marie Centret har på 4 måneder - dvs. siden december 2003 - gennemgået det første tværfaglige træningsprogram for to alvorlige, akutte situationer, der kan opstå på en fødestue. Og ikke nok med det - sideløbende med træningen i kliniske færdigheder, er de tilhørende kliniske retningslinier blevet revideret og indøvet, og fulgt op med konkrete initiativer til at kvalitetssikre behandlingen inden for de udvalgte områder.

Kodeord "HELPERR"

Ved omkring 1% af de 3.300 årlige fødsler på

hvordan den situation kan gribes professionelt an trin for trin. Gennem de seneste måneder har alle direkte involverede medarbejdere fået gennemgået den opdaterede, kliniske vejledning for "fastsiddende skuldre" og sammen trænet arbejdsgangene i en simuleret, klinisk situation. Et andet træningsforløb er gennemgået for alvorlig blødning hos moderen. Også her skal der foregå mange ting på én gang på fødestuen med komplekse, koordinerede arbejdsgange og svære kliniske beslutninger. Ikke sjældent sker de to komplikationer i forlængelse af hinanden, hvilket gør situationerne ekstra stressende for medarbejderne.

Tværfagligt samarbejde styrket

- Det skal være sådan, at selvom du kl. 3 om morgenen er dødtæt, så kan du øjeblikkeligt levere en optimal håndtering af en kritisk fødselskomplikation, siger *afdelingsjordemoder Edith Clement og Pernille Langhoff-Ross*, der begge indgår aktivt i bl.a. styringsgruppen

med - afbud er blevet besat fra dag til dag. Også *SoSu-assistent Gitte Gulløv* er aktiv deltager i styringsgruppen:

- Undervisningen og træningen har givet os SoSu-assistenters og sygehjælpere en klar oplevelse af, at vi også har en vigtig funktion på fødestuen i kritiske situationer. Der er brug for os, og nu ved vi helt præcist til hvilke opgaver - så nu tør vi bedre være med på stuen, når det sker.

Undervisning - med mere

Rigshospitalets obstetriske klinik er det første fødested i Danmark, hvor alle medarbejdere får både systematisk undervisning og klinisk færdighedstræning som en obligatorisk del af hverdagen. Dette samtidig med at de kliniske retningslinier bliver bearbejdet efter de nationale obstetriske retningslinier.

- Træningsprogrammer er en helt ny trend inden for obstetrikken, siger *afdelingslæge, uddannelseskoordinator og klinisk lektor Jette Led Sørensen*, der i øjeblikket er i gang med en masteruddannelse i Medical Education i Scotland. Vi kender mest teamtræningen i forbindelse med anæstesi- og traumeforløb samt hjertestop, men i obstetrikken er det mindst lige så vigtigt at alle på én gang træner procedurer, hurtige fokusskift og teamfunktioner. - Vi arbejder endnu ikke med actioncards for den enkeltes rolle i teamet, men det er bestemt noget vi gerne vil arbejde os hen mod. Her og nu tager vi hul på den tværfaglige diskussion om, hvem der skal "have førertrøjen på" i en akut situation. Det behøver ikke være den samme fagperson under hele forløbet.

- De erfaringer deltagerne gør sig undervejs om bl.a. u hensigtsmæssige arbejdsgange, følger vi systematisk op på. Vi har netop nedsat en gruppe til at tage hånd om en række forslag til at indrette fødestuerne mere hensigtsmæssigt til akutte situationer: Bl.a. skrånede papirer, laminerede instrukser og eksempler på blodprøvesedler, indhold af skabe og blødningsbakker, placeringen af ure på fødestuerne m.m. Det er ekstremt vigtigt, at træningen også motiverer til en bevægelse nedefra i organisationen.

Mere at vide? - Læs mere på www.gravid.rh.dk eller kontakt afdelingslæge og uddannelseskoordinator Jette Led Sørensen, mail jetteled@rh.dk



- Teamtræning på en fødestue er vigtig, for når det går galt, skal der ikke meget til før det går rigtig galt med fare for både barnets og moderens liv og helbred, siger *afdelingslæge, uddannelseskoordinator og klinisk lektor Jette Led Sørensen, Juliane Marie Centret*.

Rigshospitalet sidder barnets skuldre fast bag moderens skamben efter at hovedet er født - i fagsprog kaldet skulderdystoci. I en sådan situation skal der handles hurtigt, effektivt og koordineret i løbet af få minutter, hvis ikke barnet skal risikere at blive hjerneskadet af mangel på ilt. Der kræves nogle helt særlige håndgreb og en helt fast rækkefølge i alle de handlinger, jordemødre, sygehjælper/ SoSu-assistent og læge i samarbejde skal udføre. HELPERR er det memotekniske kodeord for,

bag opbygningen og gennemførelsen af det obstetriske træningsprogram.

- De workshops vi har afholdt indtil nu har helt klart styrket det tværfaglige samarbejde. Alle ved, hvilken funktion de har i situationen, og med de faste procedurer sikrer vi både kvaliteten samtidig med at vi sparer tid og forbygger panik-situationer. Og medarbejderne er glade for træningen og for at deres behov for undervisning og klare retningslinier bliver tilgodeset. Alle faggrupper har nærmest stået i kø for at komme

Færdighedstræning - sådan!

Det tværfaglige træningsprogram i Obstetrisk Klinik varer 2½ time og afvikles med samme program to gange på en dag: Kl. 12.00 - 14.30 og igen kl. 15.30 - 18.00. Hver gang trænes der i de samme to emner.

Inden undervisningen har deltagerne fået tilsendt vejledningerne for de to emner, der skal trænes i. Selve undervisningen indledes med

15-minutters oplæg om hvert af emnerne. Derefter trænes de praktiske færdigheder i 40 minutter hver i mindre teams med en coacher, som bygger situationen op undervejs. Til slut mødes alle 15 minutter i plenum og diskuterer erfaringer, ønsker og idéer. Både før og efter træningen udfylder deltagerne et spørgeskema med bl.a. selvevaluering.

På én dag kan 24 medarbejdere modtage undervisning. Et hold består af 12 personer fordelt efter faggruppesammensætningen: 8 jordemødre, 2 læger og 2 SoSu/ sygehjælpere. Alle vikarierende jordemødre og SoSu-vikarer får også tilbuddet. Når træningen ikke foregår i planlagt arbejdstid, bliver deltagerne honoreret af Obstetrisk Klinik.